

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.059/2022/3.

A felperes:

felperes, felperes címe.

A felperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe; ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd

Az alperesek:

I.r. alperes, alperes címe. – I. rendű

II.r. alperes., alperes címe. – II. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. File Zsuzsa ügyvéd, ügyvéd címe – az I. és II. rendű alperesek képviseletében

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 65.P.22.367/2021/7.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 5 napon belül a portál dátum-i számában „cikk címe” címmel megjelent cikk miatt a portálon 24 órán keresztül önálló hírként az eredeti cikket linkkel elérhetővé téve a főoldalon „Helyreigazítás az dátum-i cikk címe címmel megjelent cikk miatt” szövegezéssel, majd elérhetőségi helyén a cím alatt és a lead felett míg a cikk elérhető, de minimum 30 napig, továbbá portál kezdő oldalán utaljon a helyreigazításra - az eredeti cikk megjelenésével azonos méretű szövegben - adja ki az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás:

Lapunk dátum-i „cikk címe” címmel megjelent cikkében valótlanul híreszteltük, hogy felperes a cikkben említett telkek tulajdonosa.”

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 125.000 forint + áfa perköltséget, továbbá a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 forint eljárási illetéket.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[2] Ítéletének indokolásában idézte a 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 496. § (1) bekezdését, 495. § (1) bekezdését, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) és (2) bekezdését, Pp. 496. § (3) bekezdését, 497. § (3) és (4) bekezdését, a Kúria PK 12. és 14. számú állásfoglalásait.

[3] A rendelkezésre álló adatok alapján a PK 12. számú állásfoglalást szem előtt tartva a cikk egésze értelmezésével arra a következtetésre jutott, hogy a hangfelvételen rögzített nyilatkozatnak a cikkbe történő beemelésével, az alcímben idézőjelben annak közlésével, hogy „cikk alcíme2”, az alperes a felperesre vonatkozó valótlan tényállítást híresztelt. Egy, az alperesi cikk egészével ténybelileg cáfolt tényállítást közölt olvasóival, a

cáfolatot az írásban egyértelműen nem jelenítette meg, illetve nem értékelte. Az érdemi védekezésben kiemelt, a cikkben végighúzódnó cáfolatot gyengíti ez az idézőjelben közölt, alcímben megfogalmazott híresztelő tényállítás. A cikk egészét elolvasva kétségtelenül látható a cikkbeli telek mögötti tulajdonosi helyzet, azaz a cég2 Kft. általi tulajdonlás, amelyhez a sajtóközlemény is a felperes rokonát, személy2öt köti. A felperes személye kizárólag a hangfelvételen nyilatkozó személy által kerül az ingatlan érdekelti körében megjelenítésre, mindezek ellenére az alcím mégis azt rögzíti, hogy a felperes - mint a cikkben képileg is bemutatott, s néven nevezett leggazdagabb magyar - az ingatlanok valós tulajdonosa. Ezzel összefüggésben még azt is közli hangsúlyosan, nagyobb betűmérettel, hogy a felperes az 50 leggazdagabb magyar listáján lévő személy. A közlés tehát a felperesre vonatkozik, ezt követően még névleg meg is nevezi a nyilatkozó személy a felperest és a cikk is idézi az értékesítőt, miszerint nem a felperes az aláíró, hanem az unokaöccse, de ez teljesen mindegy.

[4] Ezen nyilatkozatok közlésével a cikk összességében azt híreszteli a felperesről, hogy bár papíron nem ő a tulajdonos, mégis ő a jogosultja, „haszonélvezője” az ingatlannak, az ingatlan eladásából származó bevételek a felpereshez is köthetők. Az írásból kétséget kizáróan nem derül ki, hogy az alperes a tények alapján arra az álláspontra helyezkedik, hogy az ingatlanok nem tulajdonosa a felperes. A cikk nem pusztán közli ezeket a körülményeket, hanem a tulajdonosi minőség - idézőjeles - közlésével, annak cáfolata hiányával az olvasói értelmezést arra irányítja, hogy ennek az ingatlanok „haszonélvezője” a felperes (lehet).

[5] Az elsőfokú bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdésében foglaltak alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

[6] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperesek éltek fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását a felperes keresetének elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérték.

[7] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjaiban foglaltakra alapították.

[8] Előadásuk szerint a cikk egy településben található ingatlan vásárlásának a körülményeit írja le, bemutatva az ingatlan pontos jogi helyzetét, minősítését, az önkormányzat által történő értékesítés körülményeit és az ezzel kapcsolatos jogi anomáliákat.

[9] „cikk alcíme2” című fejezetben a szerző a már éppen zajló értékesítésről tudósít. Ismerteti, hogy az ingatlanközvetítő milyen feltételekkel kínálja a telkeket.

[10] Az alcímben történő rögzítésnek nem az a célja, hogy érdemben cáfolja a teljes cikket. Az idézőjel jelzi az átlagolvasó számára is, hogy ez a kijelentés az írás további állításától, az újságíró saját nyomozásától és állításaitól eltérő kijelentést fogalmaz meg. Az írás az eltérő kijelentés forrását pontosan beazonosítja, nem értékeli továbbá akként, hogy a „valódi tulajdonos” a felperes.

[11] Az alcímben történő kiemelés csupán szerkesztési elv, de nem jelenti az előtte és utána közölt állítások cáfolatát, mindössze azt az anomáliát emeli ki, amit az ingatlanközvetítő telefonos nyilatkozata hozott létre.

A cikkben - az elsőfokú bíróság megállapításával ellentétben - nem híresztelik azt, hogy bár nem a felperes a tulajdonos, mégis ő a jogosult, a haszonélvező. A BDT 2014.3192. számú eseti döntés szerint az, hogy egy írás mit sugall, sajtó-helyreigazítás tárgya nem lehet, mivel nem felel meg a sajtó-helyreigazítást megalapozó valótlan tényközlés, illetve a való tény hamis színben való feltüntetése kritériumának. A sajtóközleményben nincs olyan állítás, miszerint a felperes bárhol is részesülne az ingatlan anyagi hasznából.

[12] Az elsőfokú ítélet indokolása ellentmondásos, hiszen a szerint a cikk egyszerre közli a valóságot és feltárja az olvasók előtt a valós jogi helyzetet és aztán megcáfolja saját, valós állításait. Ez az okszerűtlen következtetés helyreigazításra nem ad alapot.

[13] Egy, a korábban rögzített valósággal ellentétes állítás bármiféle kommentálása további jogi aggályokat vethet fel. Az újságírói szakma előírásainak és a jogszabályokban lefektetett szabályoknak egy írás akkor felel meg, ha beazonosítja az információ forrását, de nem kommentálja a megszerzett valótlan értesülést, mely látványosan ellentmond a cikk állításainak, ugyanakkor a közvélemény tájékoztatása ezen információról kötelező.

[14] A közügyek szabad megvitatásának alapjogát akadályozná, ha el kellene hallgatni egy ilyen információt, ha egy sajtószerv nem számolhatna be róla, különösen akkor, ha az érintett közszereplőnek számít, aki más ügyeivel egyébként is gyakran szerepel a sajtóban.

[15] Az elsőfokú bíróság vagy a „chilling effect”-et alkalmazva az információ elhallgatására motiválja az újságírókat, vagy olyan kommentár, értékelés közzétételére hív fel, mely szintén jogi aggályokat vethet fel.

[16] A cikk a valóságot tartalmazza, egyértelműen jelzi a támadott állítás valótlanságát, az átlagolvasó számára is egyértelművé teszi, hogy a jogi helyzet alapján a felperes nem tulajdonos vagy haszonélvező.

[17] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[18] Az alperesek fellebbezése nem alapos.

[19] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, így - az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel - a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[20] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az irányadó anyagi jognak megfelel, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés nem vonható le, felülmérlegelésnek nincs helye. Erre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[21] Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásánál irányadó jogszabályi rendelkezéseket teljeskörűen ismertette, azokra a Fővárosi Ítéltábla csupán visszautal.

[22] A fellebbezésben írtak alapján a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá.

[23] A portál1 internetes portálon dátum. napján megjelent „cikk címe” című cikk arról számol be, hogy településben az egykori kemping neve kemping területét - amely a felperes rokonának, személy2nek az érdekeltsége - személy1 polgármester előterjesztésére minősítették belterületté, jelentősen megnövelve annak értékét. A 20 telekre felsabdalt terület értékesítése így bombaüzletté vált. Az írás ismerteti az ingatlan cég2 Kft. általi megvásárlásának, belterületbe vonásának körülményeit, felvetve a polgármester politikai felelősségét.

[24] Ezt követően jelenik meg a kifogásolt „cikk alcíme2” alcím. Ezen részben a sajtóközlemény ismerteti, hogy „a lakópark névre keresztelt építési terület 900 és 1700 négyzetméter közötti telkeit egy helyi ingatlaniroda árulja 40 százalékos beépíthetőséget ígérve. A társaságot érdeklődő vásárlóként kerestük meg. Az ügyvezető telefonon arról adott tájékoztatást... Érdeklődtünk nála a tulajdonosról is, mire azt mondta: Az ország egyik leggazdagabb emberének érdekeltségében vannak a telkek, aki az ötven leggazdagabb magyar listáján is fent van, úgyhogy nem lehet semmi probléma. Végül elárulta azt is, hogy felperesről van szó, azonban megjegyezte, „nem ő az aláíró, hanem az unokaöccse, de ez teljesen mindegy”. Ezt követően a cikk azt latolgatja, hogy a felperes rokona, illetve a cég2 Kft. a telkek értékesítéséből mekkora bevételre tehet szert.

[25] A sajtóközlemény valóban feltárja a tulajdonosi helyzetet, ezt követően azonban - az értékesítő telefonos, az újságíró által rögzített nyilatkozatára utalva - azt közli, hogy „az ország egyik leggazdagabb emberének érdekeltségében vannak a telkek”, közvetíti továbbá az értékesítő azon elmondását is, miszerint bár nem a felperes az aláíró, hanem az unokaöccse, de ez teljesen mindegy.

[26] A tények - a tényleges tulajdonosi helyzet, illetve az értékesítő ezt lerontó nyilatkozatainak - ilyen módon történő egymás mellé helyezése alapján az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a cikk azt közvetíti az átlagolvasók felé, hogy az ingatlan, a telkek jogosultja végső soron a felperes. Az értékesítő nyilatkozatának híresztelésével, annak szerkesztésbeli kiemelésével, a felperes képmásának közlésével és a kifogásolt alcím megfogalmazásával az alperesi írás lerontja a tényleges tulajdonosi helyzetre vonatkozó közléseit, a tények ilyen módon való csoportosításával nem csupán sugallja, hanem híreszteli, hogy a telkek ténylegesen a felperes érdekeltségében vannak, számára hajtanak hasznot.

[27] A sajtónak - az Smtv. 10. §-ában foglaltak alapján - feladata a helyi közügyekről történő pontos, gyors és hiteles tájékoztatás. Ennek keretében - a jogszabályok adta körben - valamennyi, birtokába került információ, körülmény feltárására jogosult, így adott esetben az ingatlanközvetítő előadásának ismertetése sem volt jogszerűtlen. A hiteles, gyors, pontos tájékoztatás követelménye azonban magában foglalja azon kötelezettséget is, hogy amennyiben az ismertetett nyilatkozat a valóságnak nem felel meg, annak ellentmond, azt az újságíró az olvasók számára egyértelművé tegye, az írás ne „lebegtesse” a valótlanyságot, az írás szerkesztése, felépítése a tények valóságot elferdítő, azt kétségesse tevő csoportosítására ne vezessen.

[28] A perbeli esetben tehát az I. rendű alperes az értékesítő elmondását ismertethette, ezzel ellentétes megállapításra az elsőfokú bíróság sem jutott. Annak kimondása ugyanakkor, hogy ezen nyilatkozatot a „valóság rendszerében” az írásnak az átlagolvasó számára egyértelművé kell tennie, nem „chilling effect”, hanem a valóságnak megfelelő tájékoztatásra vonatkozó elvárás teljesítése, illetve teljesíttetése.

[29] Mindezek alapján az I. rendű alperes a helyreigazítási kötelezettség alól nem mentesülhet.

[30] Az alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, a felperes a fellebbezési eljárásban is teljes pernyertes lett. A felperes a másodfokú eljárásban fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, költséget nem igényelt és nem számított fel. Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla részére fellebbezési költséget nem állapított meg. [Pp. 81. § (1) bekezdés]

[31] A II. rendű alperes köteles viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (2) bekezdés c) pontja, valamint 46. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint fellebbezési illetéket is a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének megfelelően.

Budapest, 2022. február 24.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró